

K narozeninám Mileny Šimsově, roz. Procházkové a pana presidenta vydáváme slavnostní číslo ACM. Nejprve tedy výtah z kázání v Klášteře nad Dědinou v neděli 23. září 1990:

O starozákonních Samaritánech

Vzpomněl jsem si na Dietricha Bonhoeffera, když jsem se znovu začel do knih Královských a Paralipomenon. Přišel s myšlenkou, že ve Starém zákoně najdeme svůj dnešní svět s jeho boji, nebezpečími, radostmi i starostmi, s lidmi opravdu pozemskými. A v Novém zákoně se nám otevře budoucnost, Boží království, svět odpuštění, lásky a smíření.

Když čteme o tom, jak se Izrael rozdělil na dvě poloviny, jak už nechtěli spolu hospodařit, spolu se bránit nepřátelům a v jediném ch ámu chválit Hospodina, tak si hned vzpomeneme na naše dnešní spory, nesvor^ost a nepřátelství. Nenávist však vedla až k bratrovražednému boji. Nedozvíme se, jaká byla k válce záminka, jaký byl důvod války mezi severním královstvím s hlavním městem Samaří a jižním, jehož hlavou byl Jeruzalém.

Ani Druhá kniha Paralipomenon neuvádí pomíjivé záminky, které vedly k bratrovražednému boji, ale ukazuje hlouběji k příčinám války a porážky v ní. Bojovníci z Jeruzaléma, Betléma a dalších městeček a vesnic Judské země prohráli proto, že "opustili Hospodina, Boha svých otců." Jejich král "nečinil, co je správné v Hospodinových očích", opustil cestu, po které šel král David.

Král Achaz se nestal dědicem, synem Davidovým, ale zavedl svůj lid službou bůžkům plodnosti, úspěchu a rozkoše. Obětoval i své děti v hrozn^é iluzi, že tím sobě i své zemi zaručí prosperitu. Proto ho vydal Hospodin nejdříve do ruky aramajského krále z Damašku a pak do rukou krále Izraelského, který mu způsobil velkou porážku, jak čteme v 28. kapitole 2.Paralipomenon.

A přece i ve Starém zákoně, v jeho příbězích jsou ukryty tóny odpuštění, konce pomsty, lásky i k znepráteným bratrům, slovo o pokání a změně smýšlení. Musíme však dočíst a nechat si dojít, co je v těžkých událostech skryto.

Izraelci pobili zástupy udatných judských vojáků. A zajali tisíce žen, maldých mužů a dívek a vedli je za vozy xxm a osly obtiženými neuvěřitelnou kořistí do Samaří. Jaká to byla sláva ! Jaký to byl úspěch ! Co budou mít otroků a otročky ! Jak budou mít pracovní síly, co za ně a na ně budou pracovat ! Jak je budou moci výhodně i prodat i do ciziny, za dobrou měnu !

Ale někdo se jim postavil do cesty. Byl to Hospodinův prorok Odéd. Vyšel ze Samaří naproti oddílům, které přiváděly triumfálně zajaté Jižany. A jeho prostřednictvím se jim postavilo do cesty Slovo.

"Hospodin, Bůh vašich otců, vydal ve svém rozhořčení Judu do vašich rukou. A vy jste je vraždili tak zběsile, že to volá až do nebes ! A teď si ještě myslíte, že zotročíte Judejce a obyvatele Jeruzaléma. Neproviňujete se tím právě vy sami vůči Bohu ? Poslechněte mě a propusťte je, nebo Bůh proti vám vzplane hněvem !"

Byla to napjatá, dramatická situace. Vžijme se do ní: chudší a hornatější seber má konečně vojenský úspěch. Vojáci zpíti vítězství vedou ve vsí slávě zajatce. A teď proti nim vystoupí nějaký inteligent, který nebyl ani v té válce. A mluví a mluví. Vykládá jim, že to nebylo jejich vítězství, jejich udatnost, jejich rozhodnost a šikovnost. Ale úrý trest Boží na ty druhé !

A v tom tichu, kdy všichni stojí nehnutě nečekaně vystoupí čtyři muži. Jejich jména jsou zaznamenána i se jmény jejich otců. Na trvalé svědectví samařských. Azarjáš, syn Jochánanův,

Berekjáš, syn Mešilemotův, Jechizkiáš, syn Šalumův a Amasa, syn Chadlajův.

V rozhodující chvíli to nemusí být většina, dobře organizovaná strana, velká nátlaková skupina. Bývá to zprvu jediný člověk, muž Boží, jehož jediná síla je Hospodinovo slovo. A pak hrstka zech, kteří si nechají slovo dojít do svých srdcí, vezmou je vážně, rozhodnou se, poněvadž se jich dotklo Slovo.

To je biblické. Ukazuje to k Novému zákonu. A daleko do našich evropských dějin. Dá české historie. Na začátku důležitých rozhodnutí vyznavač pravdy. Pak malá skupina, třeba jen čtyři, čtyřicet nebo dvě stě čtyřicet - mužů nebo žen, nejspíše mužů i žen.

Teď tady u Samaří to byli čtyři Samaritáni. Ke všemu efraimští. Přistoupí by řekli my. Přivandrovalci. Nebyli to lidé rodilí a roduvěrní, neměli ve své krvi tradici. Byli tak pochybní jako jednou budou všichni Samařští. To však není důležité. Důležité je jejich rozhodnutí, Jejich slovo, které je čin:

"Nepřivádějte sem ty zajatce! Copak chcete, abychom se i my provinili proti Bohu? Vždyť našich vin je beztak mnoho. A hněv Boží už plane proti našemu národu!"

Zvláštní oslava vítězství: připomenutí vlastních vin. A varování, abychom nedopadli jako ti poražení. Abychom ke svým proviněním nepřidávali ~~více~~ další. A to ovšem je biblické, to je křesťanské. K opravdovému vítězství patří hluboké vědomí toho, že to byl dar Boží. A vědomí toho, že i my jsme se provinili. A výzva, abychom nepokračovali ve způsobech protivníka, nehodlovali úspěchu a moci, ale začali docela jinak.

Spravedlivý kronikář-svědka, který zaznamenal jména proroka a čtyř spravedlivých, čtyř statečných, čtyř přistoupilých Samaritánů, zaznamenal i velké rozhodnutí ozbrojenců. Vzdali se zajatců i lupů!

A ti čtyři muži nezůstali u slov. Zorganizovali pomoc. Ujali se zajatců. Ze získané kořisti oblékli všechny nahé, kterým už všechno, jako i při moderních odsunech, někdo ukradl. A obuli bosé, kteří měli nohy do krvava rozbité po té cestě pískem a kamením. Dali jim najíst a napít. Ošetřili raněné. Podepřeli ty, kteří únavou padali. Samozřejmě že to nedělali už jen ti čtyři, ale cosi hnulo vítězi i domácními. A dopravili ty, kteří už nemohli na oslech do neutrálního Jericha, města palem, města míru, k jejich bratrům. A pak se vrátili do Samaří.

Nejsou tito čtyři Samaritáni předobrazem novizákonního Ježíšova příběhu o Samaritánu ? O tom, který na cestě mezi Jeruzalémem a Jerichem ošetřil raněného a dopravil ho do bezpečí - ač to byl nejspíš Izreelec a mezi jejich národy vládla nedůvěra a nepřátelství ?

Celý příběh je pro nás, kteří se hlásíme k novozákonnímu poselství napomenutím i potěšením . Napomenutím, abychom věděli o mezi nepřátelství, o tom, že máme nechat místo pro Boží soud. A jestli někdo prohrál, nemůžeme z toho - ani morálně - kořistit a triumfovat. Pamatujme, že i my jsme vinní. Nepřidávejme ke svým proviněním další.

A jestliže člověk, který byl tvým nepřítelem, dostal hlad, dej mu najíst. A žíznil-li, dej mu napít. Jedině tak ho snad přivedeš k lítosti a obratu. Proto za námi přišel Ježíš Kristus, abychom se už nedávali přemoci zlem, ale aby nám pomáhal přemáhat zlo dobrem, nepřátelství láskou, nenávist odpuštěním.

Je to pro nás potěšení, že tu byl prorok Odéd, který se nebál říci pravdu, přinést Boží soud, tlumočit Slovo. A byli tu ti čtyři efrainští Samaritáni. A byli tu ti ozbrojenci, které slovo těch pěti mužů přemohlo. A následoval praktický důsledek velkého rozhodnutí. Ošetřování raněných. Posilnění těch, kdo pa-

dali únavou. Transport propuštěných do města míru, k jejich lidem.

Rozhodující je Slovo. Musí být vařizeno. Stačí jeden vyznavač, ale následuje skupina těch, kdo Slovo přijmou a postaví se za ně. A pak už se většina a doufejme všichni přikloní k tomu, co hrstka probojovala a bude se umět vzdát i lupu.

Poražení byli poraženi proto, že nešli cestou práva a spravedlnosti, cestou pravou. Nebyla to naše výbornost, že prohráli a budou dále prohrávat. Pamatujme však na svá selhání, svá provinění a svůj hřích nerozmnožujme.

Bůh nenechá své lidi v hříchu. Pošle svého proroka a přidá vyznavače, přidá Azarjáše, Berekjáše, Jechizliáše a Amasa. Ani my jsme nezůstali bez osobností, bez vyznavačů. Půjde o to, abychom se uměli připojit. Slovem, rozhodnutím i skutkem.

A nemá i v našem světě svou moc toto již prastaré samaritánství, oblékání nahých, obouvání bosých, posilňování otřesených a unavených, pomoc raněným, ubytování bezdomovců? Není to moc Ježíše Krista a Jeho evangelia?

XXXXXXX

Evangelická theologická fakulta byla inkorporována do staroslavné Karlovy university. A 3. října byla v Karolinu za přítomnosti jeho Magnificence Radima Palouše inaugurace Spectabilise Jakuba Trojana. A v talárech tam byl i Láďa Hejdánek, Jiří Mrázek, Martin Prudký (proděkan), o Evě Romaně Šašecí-Melmukové ani nemluvě. K této příležitosti uveřejňujeme starší text, adresovaný Jirkovi (s jeho svolením).

Bor, 8. srpna 1985

Milý Jiří,

dostala jsem od maminky zprávu, že přes nepřízeň osudu provázející Tě od útlých let, ses nedávno přece stal studiosus Verbi Divini ad usum ecclesiae V.D. reformatae et semper reformatandae. A protože mne tato zpráva pozvedla do euforie u mne už nebyvalé, převýšila moji progresivní aversi k jakémukoli písemnému vyjádření a musím Ti o své radost napsat.

Je Ti ovšem známo, že fakulta Komenského už není tím, čím byla od svého počátku až do konce 60.let. Ale duch jejích nejlepších učitelů tam určitě nezmizel s jejich fyzickým odchodem a možná právě Tvé generaci připadne úkol na ni tohoto ducha zase vrátit. Zůstávají tam nejen jejich psaná díla. Knihovna tak pečlivě budovaná br. Sobotkou je trezorem moudrosti a víry (také ovšem nemoudrosti a nevěry) mnoha filosofických i theologických autorit minulosti i přítomnosti, a spolu s knihovnou UK je Ti to všecko nyní k dispozici, abys konečně mezi vším tím bohatstvím mohl 5 let nerušeně hledat svou cestu.

V době té osudové nepřízně zkusils možná více než všichni víme, ale zkouškami se dochází k zralosti a moudrosti, kterou zase ti osudem štědře vyvolení ve Tvém věku a možná ani později nencházejí.

A tak Ti přeji, abys za dobu svého studia našel autentickou vlastní cestu ať jako magister Verbi Divini či odborník některé z profanních disciplín. V obou případech záleží jen na tom, aby vědění a apel víry tvořily jednotu a nestalo se Ti jako jiným, že bys svoje morální selhání odvyšvětloval teologicky. Ale proti tomu máš ve svém rodokmenu asi dostatek protilátek.

Buď zdrav a Pán Bůh Tě provázej!

Božena Komárková

Zimákov, 13. září 90

Milý Honzo !

Děkujeme za Tvůj dopis, jako vždy podnětný, nutící člověka zabývat se přítomným i minulým. Chopila jsem se pera (kuličkového) a odpovídám i za Ottíka, který je stále hodně zapřažený a ke psaní se těžko dostane. Ostatně závidím každému, kdo od něho dostane dopis, neboť za více než 28 let manželství (+ 3 roky známosti) jsem od něho dostala (s trochou nadsázky) dva dopisy! Ovšem kromě nesčetných pohlednic ze služebních cest, které moc neříkaly a většinou došly několik dní po jeho příjezdu domů. Konečně tedy dostanete pár fotek, které Vám potvrdí, že Váš pobyt v CH nebyl pouze "snem a bájí". Plu pár konkrétních řádek o nás.

Nevím, zda to dělá trénink na četných shromážděních a recepcích, ale vypadáš, Honzo, na téměř všech fotografiích velmi "státnicky", pouze při pohledu na ty mýdlové bubliny Tvůj pohled poněkud znejistěl. Ovšem pohled na trpaslíky Tebe i Jirku zjevně pobavil. Doufám, že tomu bude tak i v budoucnu.

V dopise není zmínky o Mileně a neteři. Jak jejich pobyt v CH dopadl ?

My jsme vyrazili podle plánu do zámoří a viděli konečně ty trochu větší vodopády niagarské. I když jsou už tak zprofanované, byl to zážitek, hlavně jízda lodí "Misty Maid" až těsně pod vodopády. Tady člověk teprve vidí a cítí tu sílu řítícího se vodního živlu - hluk, vodní tříšť a vítr.

Pokud můžeme poradit: z kanadské strany jsou lepší! (To není nadsázka, vytahování či pod. Loni v tuto dobu jsme byli na Kyp-ru a hlali první ~~zprávy~~ zprávy o Maďarsku - kdo by si byl pomyslel, že do roka budeme v Praze, že Vás uvítáme ve Winterthuru, že se Německo sjednotí, a že do roka bude bezvívový styk?).

Toronto je město mladé a kromě několika mode ních staveb níkterak zajímavé. Pouze hejna divokých hus v parku u jezera a krásná skulptura galerie nás potěšily. Před galerií je krásná skulptura kterému je věnováno i dost místa uvnitř. A k našemu potěšení tam byla dočasná výstavba kreslíře, ilustrátora a karikaturisty českého původu - jenže jméno je pryč a Jirka tam nebyl.

A potom jsme letěli trochu menším letadlem do Thunder Bay a dále úplně malým letadlem pro 12 osob + členy posádky letecké společnosti Medvědí kůže (Bearskin Airlines) do Sioux Lookont. Tvůj vnouček by si co se týče těch stále se zmenšujících letadel přišel na své, ty už asi méně. Cockpit je otevřený a pasažéři mohou na malé obzarovce spolu s posádkou pozorovat, do čeho se řítí. Museli jsme se vyhýbat třem bouřkám. Ovšem oblaka, krajina i osvětlení jsou v těch 1.000 - 2.000 metrech krásné (uf, uf). Krásně to hlučí a jemně se to třese. Věřící to mají v těchto chvílích rozhodně lehčí.

Nicméně jsme to šťastně přestáli a stejné letadlo nás po dvou dnech doneslo ke Kočičímu jezeru, kde jsme přistáli už pouze na mlatě a letiště se sestávalo z jednoho baráčku a jedné dvojité budky - jedna půlka pro ženy, druhá pro muže a dveře nedovíraly. Indián Jerry, přítel našeho vedoucího, nás odvezl na traktor s přívěsem k jezeru, kde na nás už čekaly naše kánoe. Poslední možnost nákupu v konsumu Hudson Bay Co. A potom už jenom nasedáme a sbohem civilizace!

Před námi cesta asi 250 km po vodě a bohu el i souši (portáže), která je někde i dost mokrá (bažiny). Medvědi nás nesežrali, zato téměř komáří a jiní hmyzové. Člověk jim to ovšem nemůže mít za zlé, byli jsme desítky kilometrů kolem dokola jediná lehce dosažitelná pochoutka, bez tlusté kůže či kožešiny a látka šatů není pro tyto živočichy žádnou překážkou. Alespoň na vodě byl klid.

Ovšem, představte si - žádná silnice, cesta, telefon, o televizi a novinách ani nemluvě. Po celé cestě jsme viděli: několik letadel na obloze, 1 srub a 1 člověka u lodě s motorem (dopravované tam hydroplánem).

Vodu lze pít z lodě kdekoliv (kromě ~~z~~ v blízkosti bobříků "hradů" či hrází). Medvědy jsme neviděli, pouze v Sioux Lookont na odpadové haldě, a to hned čtyři kusy - jsou to tu černí, s bílými čumáky. Ovšem čerstvé stopy jsme na jednom tábořišti zjistili, utečou, když přijde vetřelec. (Shodou okolností jsme tam byli s Ottíkem první, ale naštěstí jsme nic nezpozorovali). Kromě toho jsme našli vlčí trus (prý lidi nenapdají). Kromě toho jsme viděli losy, losí mládě, místní "vydry", veverky, ptáky a ryby, na kterých jsme si několikrát pochutnali.

Teprve teď jsem pochopila některé věci z dříve čtených indiánů, jak lze podle stop v mechu určit dobu, kdy tam člověk šel (někde je mech až 20 cm vysoký, někde pěkně mokrý) a také stopování podle ulámaných větviček v buši. Ty nás trápily - portáže byly většinou po stezkách značně zarostlých, škrábaly do obličejů i nohou, nakonec jsme k dlouhým kalhotám natáhly i ponožky, ovšem občas se člověk zase propadá do močálavité půdy a má tak stále co prát a sušit.

Měli jsme štěstí, že jsme na dlouhých jezerech měli vítr v zádech, a tak jsme se naučili i trochu plachtit (kus šnůry, kus najlo-

nové látky a pádla a už to jelo!) Deště jsme kromě dvou bouřek našťástí moc neužili a bylo stále teplo. Ovšem, byla to dřina. Jídlo na 17 dní pro 10 osob, lodě plus osobní věci a stany znamenají, že člověk musí jít většinou při portážích třikrát, a tak se z několika-setmetrové portáže stává několikakilometrový pochod. A k tomu ti komáři, kteří se na jednoho vrahjí právě v okamžiku, kdy má plné ruce.

Krásná příroda, harmonický pohyb při pádlování i průjezdy přejemí, čistá voda, čistý vzduch 24 hodin denně, denní koupání po překonaných útrapách a v nepodlehní řadě dobrá parta (5 mladých a 5 staroušků, ke kterým se už počítáme - Ottíj néé - nás ovšem za všechny útrapy odškodnily. Bylo to krásné a neopakovatelné.

Po 14 dnech jsme se ve zdraví za velkého (jediného) protivětru dopravovali k silnici a byli dopraveni zpět do civilisace.

Ve Washingtonu jsme navštívili Capitol, hřbitov, několik galerií a další památky. Podél moře a Chasepeal Bay jsme projeli Marylandem a vrátili se hřirami Virginie zpět do Washingtonu/Baltimoru. Vlakem do N.Y. a přotom už zpěr do Curychu.

Než jsme se pořádně vyspali a překonali časový rozdíl, hlásili se známí z Ameriky, kteří po cestě Evripou by byli rádi pobesedovali a přespali. a Den potom přijel synovec (který tu byl na 14 dní prázdnin) ovšem doprovázen dalšími členy rodiny - bezvázový styk - jenom pes zůstal doma. Rodina odjela a já byla s Radkem týden v Davosu abylo to moc hezké, byla jsem poučena v technických věcech nesmírně a diskutovali jsme i o politice, školství apod- Po 14 dnech si pro něho opět přijeli (tentokrát už 2).

Ottík má theorii, že jsme tu teď jakási Pufterzone, nejen v evropském či středoevropském měřítku, ale i interkontinentálním. Takže se asi nudit nebudu.

Co se týče Alfréda z CCCP, dochází mi humor, byl v Anglii (ze Švýcarska), snaží se dostat někde stipendium, aby mohl napsat disertaci (Thema: náboženské sekty na východě a západě či pod.). Asi bezúspěšně. A Káťa ho pozvala na další 3 měsíce od 15.10.90! Tak nás jediné zachrání sovětská vojenská junta. Krmě toho se Káťa zasazovala za nějakého Kurda, kterého odsunovali z Davosu (pracoval v hotelu) po odmítnutí asyly do Turecka. Při příští modlitbičce si prosím na ni vzpomeňte. Nevím, kam to povede.

Mnoho pozdravů Tobě, Mileně i J. rkovi. Zůstaňte zdraví a brzy se ozvěte?

Vaše Ivana

Ahoj! Otto (nemám co připojit).

Život v kleci ?

Ostravská televize vysílala zajímavý dokumentární snímek o dvou spřízněných skuatských oddílech, chlapecké třicítce a dívčí dvojce z Ostravy. Jsou to oddíly, jejichž historie jde před válku; zúčastňovaly se po válce poutí na horu, kde je památník pěti popravených skautů. Reportážní záběry prolínaly záběry z africké safari - režijní myšlenka byla protiklad života tygrů a antilop v zajetí a na svobodě. Myšlenka ne špatná, jen měli "víc stríhat". Celek byl dobrý, povzbudivý a informující.

Zarazila mě však intolerantnost vůči skautským pracovníkům, kteří to dělali jinak než ti z té Dvojky a Třicítky, kteří pokračovali v rámci Pionýrů. Nepřekvapilo pak, když dvaatřicetiletá oddaná pracovníce, která celý film provázela svým slovem řekla asi toto: "Po listopadu se v životě našich oddílů nic nezměnilo. Jen, že už nemusíme mít strach, že nám do naší práce s dětmi nebude zasahovat." A to je ovšem podezřelé. Normalizační nepolitickánost je velké nebezpečí, přetrvává-li. Je to konzervace totalitního myšlení. Ale opravdu to byly vady na kráse. "Život v kleci" se mi líbil, zazněly tam tóny lesní moudrosti. Jaš

NEHEMIÁŠOVO POSLÁNÍ

(Nehemiáš 2, 11-20)

Před více než 52 lety, v červenci roku 1938 jsem na táboře Ymky na Oravě slyšel pana Václava Velkoborského (22.6.1898 - 9.1.1963), který byl od roku 1921 sekretářem Ymky vykládat o noční-m putování Nehemiáše. Vylíčil to velmi dobrodružně a zároveň s takovým vnitřním napětím, že jsem neodolal, abych Vám ten příběh znovu nevyprávěl.

Nehemiáš byl číšníkem krále Artaxerxa I., který panoval řád r. 455 v Persii. V této zemi, dříve označované Babylónií bydlely skupiny emigrantů, které se neodhodlaly při Ezdrášově pokusu o nové osídlení Jeruzaléma vrátit se do své země. Nehemiášovi vypráví o těch, kteří vyvázli ze zajetí: "Hrstka těch, kdo pozůstali z-e zajetí, je vystavena tam v té krajině veliké zlobě a pohaně. Jeruzalémské hradby jsou pobořeny a brány zničeny ohněm." *jeho bratr*

Nehemiáš se tím trápí a na přímý dotaz svého panovníka se odhodlá ho požádat o vyvázání ze služby a o pověření k znovuzřízení Jeruzaléma. Hradby byly prostředkem obrany a také suverenity města - měly i svou ekonomickou stránku: nikdo nemohl přinášet či vanášet, nebo přivážet nebo vyvážet bez kontroly zboží. Brány pak byly nejen místem úředního jednání celního, ale konaly se zde i soudy, společné porady a rozpravy, vykládal se zde Zákon. Bylo to místo veřejného života.

Město bez bran a bez hradeb byly jen domy a i když byl obrovský chrám, nemohlo se mluvit o skutečném společenství. Toho všeho si je vědom Nehemiáš. Ví ovšem také, jaké hrozbě bude vystaven plán znovuvybudovat opravdové město - schrámem, hradbami a fungujícími branami, s celní správou, soudnictvím, parlamentem a školstvím bycnom mohli říci dneska.

Po třech dnech pobytu v Jeruzalémě se Nehemiáš odhodlá k průzkumu hradeb. Netroufá si ohlížet trosky hradeb a bran ve dne - bylo by to nápadné, popudil by nepřátele a odradil přátele. A právě tuto stránku Nehemiášova poslání vylíčil pan Velkoborský tak barvitě, že si dodnes pamatuji ten dojem, jaký na mne a nejpíš i na další chlapce-posluchače udělal.

V noci vstal a jen s několika nejvěrnějšími se vydal tajně k průzkumu. Měl s sebou jen svého meška. Vyjel v noci údolní branou směrem k Dračí studni a k Hnojné bráně. Pozorně si všimal pobořených jeruzalémských hradeb a bran zničených ohněm. Pokračoval k Studniční bráně a ke královskému rybníku. Zde však už nebylo možné pokračovat na mešku. A toto ptávé bylo místo vyorávání, které na mne udělalo tak hluboký dojem.

Zříceniny jsou tak beznadějně, že se nedá ani projet na mešku - Nehemiáš jde sám v noci úvalem. Jaká práce je čeká! Jak je dílo zkázy ~~dp/p/~~ dokonalé! Jak je Nehemiáš sám - jen několik nejvěrnějších jde s ním a pak touto soutěskou jde už jen sám.

A přece si je jist svým úkolem, svým posláním! Očima víry nevidí trosky, ale nové hradby, vidí brány kypící životem, prodejem, jednáním, soudním rozhodováním podle Zákona, slyší zpěv a čtení dětí, které se tu budou učit.

Totáž léto na mne udělal velký dojem vlastní otec. Byl na skok na návštěvu v táboře a pan Velkoborský ho vyzval, aby chlapcům něco vyprávěl. Otec tehdy objevil Antoina Sant Exupéryho, který se pak po válce stal hrdinou francouzské - a nejen francouzské - mládeže. Vyprávěl nám obsah povídky Kurýr na jih, těžké rozhodování velitele letiště, má-li splnit svou povinnost a poslat na smrt letce s poštou, když jsou předpovědi tak zlověstné.

Obě tax vyprávění ve mně zanechala hluboký dojem. K překonání strachu je třeba vědět o svém spělání. Povinnost, životní úkol je to, co dělá člověka člověkem, muže mužem.

A dnes znovu cítím úctu k Nehemiášovi, který opustil pohodlný živo-t na královském dvoře a pustil se do nesnadného a nebezpečného díla obnovy. Člověka, který vstal v noci, aby tajně zjistil rozsah škody. Který sám prochází zvířetiny, jen spolu s hrstkou věrných - a nepochybuje o možnosti díla obnovy..

Příběh jinčí velmi nadějně. Druhý den osloví Nehemiáš Judejce, kněze, šlechtu, představenstvo i všechny ostatní, kteří byli ochotni se pustit do práce. Vylíčí jim, co viděl a jaká je situace. Nic nezamlčuje, nic slovy nevylepšuje. "Sami vidíte, jaké slobě jsme vystaveni. Jeruzalém je v troskách, jeho brány jsou zničeny ohněm. Pojďte a stavějme jeruzalémské hradby. A nebudeme nadále v poňhaně. Dobrotivá ruka mého Boha byla nade mnou!" A vyprávěl jim, jaké měl jednání s králem.

Odpověděli: "Nuže, dejme se do stavby!" I vschopili se k fin do-brému dílu.

Novější vykladači přemýšleli o tom, proč vlastně pod-nikl Nehemiáš svůj výzkum v noci. Ve dne by bylo přece lépe vidět! A řecký překlad na jednom místě uvádí že Nehemiáš tam na hradbách cosi otloukal. Vykládají to tak, že obyvatelé Jeruzaléma v domnění, že to pomůže psali na hradby všelijaké nápisy a malovali symboly, ověřovali amulety -- a ty že Nehemiáš musel odstranit v noci.

Je to výklad zajímavý, ač nemá v biblickém vyprávění oporu. Dovedeme si ale i dnes představit, jak v určité době psaní hexusel a zaklínadel, vyvěšování praporů a zavěšování symbolů může vyvolat iluzi, že se člověku nemůže nic stát. A jak je třeba před novým začátkem se těchto šidítek zbavit.

Sám závěr krátkého příběhu je ovšem též poučný. Místní náčlenici nehodlají nečinně přihlížet tomu, že by z trosek povstalo nové významné město a jejich moc by upadla. Sanbalat choronský, Tobijáš amónský a arabský Cešem se posmívají a připravují intriky proti Nehemiášovi. Ani těchto temných sil se však muž poslání, Nehemiáš, nebojí.

Nechtěl jsem znoivuvyp-rávěním Nehemiášova nočního průzkumu jen připomenout pana Velkoborského. Vyprávění je pro nás znovu aktuální - tak jako byl Nehemiáš aktuální v tom horkém létu roku 1938 kdy i mezi námi chlapci se vesele diskutovalo o Chvalkověm; Masarikovi, tak jako byl Exupéryho muž povinností aktuální - tak je znovu celý příběh aktuální dneska.

Také my konáme průzkum trosek, zbořených bran veřejného života demokratuckých spolků a hnutí, také my uvažujeme o obnově hradeb. Náš tajný průzkum nedopadá lépe než Nehemiášův. Co všechno je zbořeno, co odnesl čas! A přece je tu třeba odhodlání, vědomí poslání a h's, zc
"dobrotivá ruka mého Boha nade mnou!"

A tak přes to půlstoletí k nám mluví Václav Velkoborský se svým výkladem Nehemiáše, muže poslání a velké víry, muže odhodlání - z Oravy až na Zdobnici.

"Nuže, dejme se do stavby!"

Staršovstvu klimentského sboru

Dne 17. června t.r. z-emřela ve švýcarsku v Affoltern am Albis paní Olga Fierzová, která za svého života shromažďovala ve svém bytě pozoruhodný dokumentární materiál o životě a působení Přemysla Pitttra a jeho spolupracovníků. Sama s ním v Československu pracovala v letech 1928-1950 v Praze a v letech 1952-1962 v táboře Valka u Norimberku jako sociální pracovnice pro československé uprchlíky.

Po listopadových událostech vyslovila naději, že tento materiál se stane zdrojem inspirace pro ty, kteří budou pracovat pro záchranu všelijak postižených dětí. Přípravovala k vydání první z rukopisů o jejich práci, nazvaný "Osudy dětí", které mají vyjít v knižnici Lidových novin.

O nožném přestěhování archivu Přemysla Pitttra a Olgy Fierzové jsem jednal s československým velvyslancem v Bernu a s pracovníky Ústavu pro nejnovější československé dějiny (který vede dr Vilém Prečan). Ústav chce archiv převzít do svých fondů. Celá věc však nemůže být vyřízena tak brzy, jak by bylo třeba s ohledem na to, že byt paní Olgy Fierzové v Affoltern je třeba vyklidit co nejdříve. Nepodaří-li se nám najít pro archivní uložení vhodný prostor, bude archiv uložena v Bazileji a tím pro nejbližší dobu pro práci na vydání spisů Přemysla Pitttra a Olgy Fierzové ztracen.

Prosíme staršovstvo klimentského sboru o umožnění toho, aby archiv Přemysla Pitttra a Olgy Fierzové byl asi na 2 roky uložten v prostorách sborového domu. Materiál nepřesahuje 3 m³ 3 m m³ technickou stránku stěhování a uložení by bylo možno prohodit osobně s br. ing. Titem Zeleným, který je jedním z vykonavatelů poslední vůle paní Olgy Fierzové a s kterým by se musela projednat i příslušná finanční úhrada za uskladnění materiálu. Ing. Titus Zelený bude v říjnu t.r. týden v Praze.

Moje žena jako archivářka se sestrou Dagmar Litomiskou uložila archivní materiál do krabic, takže je připraven ke stěhování a postarala by se i o jeho uložení a předání zde.

Svědectví o díle Přemysla Pitttra a Olgy Fierzové je natolik závažné, že cítíme jako svou povinnost se postarat o uložení archivu na československé půdě a velmi byste nám v této práci a starosti pomohli, kdybyste mohli vyhovět naší žádosti.

Setkání v letním táboře YMCA na Zdobnici

Ve dnech 1. a 2. září t.r. se koná setkání v ymkařském táboře na Zdobnici. Setkání bude zahájeno v sobotu ve 13⁰⁰ hodin, bude beseda s Dr. Luborem Drápalem, podána zpráva o semináři v Rakousku. V neděli bude program pokračovat, bude zahájen nedělní promluvou v 8³⁰. "Po létech máme možnost se svobodně sejit, zavzpomínat, ale hlavně se společně zamyslet nad budoucností", píše pořadatelé, jimiž jsou členové přípravného výboru YMCA v Jradci Králové.

Brigádnická anamnéza

(Změť narozeninová)

Z okna srubu je dnes vidět rybník. Před devětatřiceti lety tu nebyl. Má obvod nejméně sto metrů. U stavidla čtyři metry hloubky. Pojmemeli obvod jako elipsu, vejdnom ohnisku je ostrov s ponechaným padesátiletým smrkem a dalšími vzrostlými stromy. V lese jsem si všiml zvláštněné křivky náspu jednokolejky, kterou jsme před jednačtyřiceti lety zastihli ještě na starých speciálkách.

Ve srubu seodehrála ve xrxceálu "Záhada mmloka". Při posledním, pátém, čtrnáctidenním běhu lesní brigády Komenského bohoslovecké fakulty došlo k pohoršující události. Tři muži, "bratři v triku" vnikli do srubu, kde spaly dívky - ostatně bylo jich také málo. Dívky i na okně ležící Písmo svaté polili vodou za zvuku náletové sirény. Vyluzoval jej starodáv-
ný mlýbek na čištění obilí německé výroby. Měl plechový kryt, doněhož bylo možno tlouci. Obsluha kromě toho nádherným způsobem řvala. Po odez-
nění ptoku a vzdálení se teroristů dívky rozsvítily, našli mrtvou poštol-
ku: zachrániz se ji pokoušel předtím Olda Khek z Kutné Hory. V krabici videl na ohromném stropním háku krásný živý mmlok, černý se žlutými skvrnami. Na malých letáčkách bylo rozepsáno dictum tehdejší autority části evangelické moádeže Slávka Ondry: "Kdo se urazí, je vůl."

Pachatelé se o něco později přestavili a klaněli se metodou "bratři v triku" vsvětle ostré baterky a proti nim vyrazily dvě statečné ženy do protiútku a hanebnými vetřelci sehrály kolo "nerváku" na lesní sílničce, po níž byste došli do původní, tehdy ještě patrné nezapomenutě-
né Josefové, na je jímž katastrofě stál i srub, později z historických důvodů označený a dodnes označovaný je ko "Aloisov".

Druhý den se rozhořel spor podnícený rozhořčeným Mirkem Heryánem a podporovaný luteránskými studenty ze Slovenska, z nichž výrazná část byla christianomarxistické orientace (bio-theologické). "Niečo takového by sa na sväzovej brigáde stát nemohlo." Béda Loewenstein, který se slovenskými marxizujícími theology vedl dialog však mezi nimi rozšířil verzi, že mezi "útočbíky" byl sám Mirek Heryán a dívky že ho poznaly a nechtějí odhalt. I slovenští přátelé se rozhodli dívat se - díky histo-
rikové verzi (subverzi?) jako na kanadský žertík. Podezření však ulpělo na Láďovi Pokorném, Maršálu a Donu Paznechtovi, kteří krátce předtím na brigádu se zpožděním dorazili.

Pochopitelně, že "Záhada hlavolamu" by v literárním rouše musela obsahovat hlubinné problémy. Byl to první rok, kdy už Akademická Ymka ani velká Ymka právně neexistovaly. A byly to prázdniny (1951), kdy poprvé a úspěšně uskutečnil pokus přenést způsob, jak prožít velkou část prázdnin v le se mezinašimi lidmi. Titus Zelený tu byl celých osm neděl. Kdosi mi vyprávěl, že ho na jednom z pěti míst, kde se běhy konaly viděl se mýt. Jiný vyprávěl, že ho viděl pracovat. Proslul jako Rolf zalésák

totiž jako nepřekonatelný kurýr, který dodával ztracenou či špatně dodanou poštu, poukazy na zvýšené přídělky, úvěřpané jízdenky a potvrzení o vykonané práci pro ty, kdo končili - odkudkoliv kamkoliv: Josefová, Josefová "U mlýna", Branná (dříve Kolštojn), Petříkov u Ostružné, Medvědí bouda (zde jen jeden, první běh). Bylo zajímavé, že letos ve Švýcarsku měl takovou poznámku, jako by zde panoval zmatek a desorganizace - nejspíš proto, že po celou tu dobu pracoval právě na úseku odstraňování chyb pošty, lesní správy nebo i naší decentralizované správy, která skutečné centrum měla až v Praze u Marty Kačerové.

(Něco z dějinbrigád)

Před válkou se pokusil o "přiznání školu" Akademické Ymky pro studenty pokusil o prázdninách Jaroslav Valenta. Paní profesorka na tento pokus vzpomínala jako na pokus vyrovnat předstih, který měli na konferencích studenti humanitních věd a intelektuálně nadaní diskutéri. V Myslibořicích došlo k tomu, že se uplatnili šikovní, málo výřeční technické a tiší, věrní účastníci konferencí.

V roce 1947 přišli s ideou pomoci jihočeským Miroticím, vybombardovaným koncem války Josef Vydrář, Jaromír Doležal, Pavel Schier a další. (Ano, je to rodiště Mikoláše Alše).

V roce 1948 pronesla na retreatu na Soběšíně paní profesorka Komárková památnou prorockou řeč o budoucnosti studentského křesťanského hnutí. Podle její doktríny byla koncipována slavná, vnějšně nepřiliš vydařená brigáda v lese ve Kvildě na Šumavě.

V roce 1949 vedl Dušan Franců první brigádu v Josefově v Jeseníkách, pod horou Vozka první jeseníckou lesní brigádu. Měla své nedostatky, ale nesporně byla "přelomová".

Nejslavnější byla brigáda 1950 opět v Josefově. O to, abychom nejeli někam k Hostinnému do bývalého koncentračního a sběrného tábora se zasloužil Saša Klimentěv. Brigády se zúčastnila sama ideová ~~zákaz~~ zakladatelka tohoto pojetí - Božena Komárková ! Vedla tam diskusi s Vaškem Kotykem, marxistickým dělnickým studentem historie. A byli tam všichni, docela všichni, nebo přijeli na návštěvu. Ztratila se tam Eliška v památnou neděli a její hledání zavadlo odnět ke slavné občanské válce, jejíž hlavní bitva bývá označována jako "boj o Černý strop".

V roce 1951 byla v Josefově opět brigáda, byli tam i Biskovi se čtyřmi dětmi (Tomáš jako dítě!) a psem. Ale pátý běh povolil pan Čížek jen U mlýna, nebylo nás celých třicet.

(Osobní tajnosti)

Vzpomínala nedávno Jiřina Klimentová (rozená Mayerová, dočasně Klimentěvová), že se tam domluvila se Sašou a že je pro ni a pro ně nezapomenutelná - ta Josefová 1950. Podobný dojem jsem měl z Elišky, ač tam ta histrioe byla komplikovanější a z jedné stránky starší.

Uvažovali jsme tehdy také - spíše ovšem konverzačně - o založení nového Kunvaldu. Znali jsme již Molnárovo pojetí, že založení Kunvaldu nebylo únikové - ale příprava pro křesťanské svědectví (a službu) světu. Stálo by za to prozkoumat, jak se celý čtvrtstoletí trvající pobyt křesťanských lesních brigád mládeže v Josefově, pak v Aloisově a na dalších blízkých místech (Branná, Ostružná atd.) vyvíjel a jak tam zakořenil jistý "kunvaldský" (šangrilský ?) tón. Myslíte, že to bylo náhodou, že se pak jezdilo s miroslavskými na takové brigády přímo do Kunvaldu, toho historického ?

Pokud jde o můj osobní tón. Předřítal jsem v kruhu rodinném při kterýchsi narozeninách svou studii "Jak se váš tatínek seznámil s vaší maminkou". Tato x významná studie má však jeden nedostatek. Správně hodnotí přípravu brigád v roce 1951 a setkání v brněnském sčružení na toto brigádní téma jako startovní happening. Opravdu ale záleží - po startu - na rozběhovém poli.

Ola se setkal s Inger při pastvě. Einar mu pak vyprávěl, jak Inger spadla - i vinou jeho - se stromu a zlomila si klíční kost. Následovala pak korespondence velmi skromná. Ale jednoho dne přišel ze školy a ke svému překvapení shledá, že Inger hivoří a hraje jakousi hru s Einarem a jeho oběma sestřičkami.

Tak jsem přišel do srubu a tam seděla Milena ve společnosti nejméně tří sester, z nichž dvě Hanu a Dačku jsem dobře znal. Byly to sestry Jendy Dusa a spolu s ním spolehlivě vedly účty mého knihkupectví v Novém Městě na Moravě před třemi roky (obrat více než 33.000 Kčs). Dačka v Hronově 1950 vzala v noci nůž a kontrolovala zda děsivá postava v dívčí ubikaci není Slávek Ondra. Byla to krejčovská panna vyšroubovaná na ultimo do výše.

Hlavní překvapení jsem však viděl ve skutečnosti, že celý team sestřenic vedl Pavel Hluchý. A teď tu s nimi seděl a všichni ^{svorně} rozprávěli s "naší" Darjou, Drážou, Heďou a Dáďou. (Pátou jsem zapomněl).

Tajemství toho, že se objevily na našem běhu spočíval v tom, že tak jako tisíce brigádníků po skončení běhu se nemohly odtrhnout a pokud si neprodloužily brigádu (jako Titus Zelený až přes celé prázdniny, byl také zapsán do Guinnessovy knihy rekordů) tak se vydaly na putovní tábory a jesenické túry.

Pavla Hluchého jmenovali bratři Čapkové po latinském a žižkov-
způsobu Surduš. Důsledně vystupoval jako představitel lidu, který
s horními deseti tisíci nemá nic společného. Hanu a Dačku jako dcery
a ráře jsem tehdy počítal za příslušnice nejvyšších kruhů. A tím spíše
jejich sestřenici která byla ze samého Brna! A to tehdy byla nejvyšší
zcela nejvyšší kasta. Bláza Šourek a Kája Trusina byli až po učednických
letech jmenováni čestnými brňáky. Milena byla ctěna nejvyššími brněnský-
mi autoritami, ať už stávajícími jakoby Mirek Rozbořil a Ladislav Marák
Hájek nebo historickými jako byl Jaroslav Staněk.

Až po letech mi Milena vyložila, že za rozhodnutím jít s Pavlem
Hluchým a nejspíš dalšími představiteli prostého lidu byl Daččin vyznavač-
ský postoj. Ta už tehdy protestovala proti církevnímu kastovníctví.
Myslím, že dobře věděla, co dělá! Ale co nejspíš ani netušila, že tím,
že se sestřenice objevily v doprovodu pára a desperáda Surdusa prolo-
mila bariéru.

Za čest promluvit s Milenou si pokládal Mirek Heryán. Ten o Mile-
ně mluvil i v tajných poradách jako o šikovné dcerce. Tento paternali-
stický výraz mě mátl, ale šlo o poplatnost valašskému původu!

Mohl Surdus, mohl Hery, proč pak ty ne, Augustine!? Stočil jsem
řeč na bezpečné téma jejího bratra, který byl tehdy na vojně nebo snad do-
konce ve vojenské nemocnici. Sáhla do náprsní kapsy své quasiskautské ko-
šile pro papír a tužku a napsala mi jeho vojenskou adresu. Dopis na vojnu
však Mirkovi dlužím dodnes! Ovšem čínská zeď (berlínská?) dostala další
a to nemalou trhlinu!

Prosím tedy badatele v rodinné historii, aby toto sdělení zařa-
dili tam, kam patří. Do období mezi setkání v brněnském sdružení po
čtení Husova problematického výkladu o milosrdném Samaritánu a setkání
na brněnské biblické škole v říjnu 1952!

(Nový pohled na fenomén brigád?)

Přemysl Rut založil svůj fejeton na skutečné události, že po
selhání žárovky na záchodě zde umístil svíčku. Tato malá místnůstka a
s ní celý život se mu objevil v novém mihotavém světle.

Letos se mi zkušenost (událost) brigády a ovšem celých pomalu
jedenašedesát let objevil v novém světle a to nejen přisvíčce, ale
zvláště v úplné tmě, když jsem opět vstával v "chladná rána" (jak praví
básník), abych topil a vařila krájele chleba na svačinu.

A ovšem při pohledu na oheň v krbu - neboť je třeba říci, že
ve srubu je zbudován ymkařský až oxfordský krb - pro sváteční lovce
z řad někdejší nomenklatury.

Původně jsem viděl jako hlavní ten pokus žít podle křesťanských

pravidel, motivů. Pokud realizovat něco z toho, o čem se diskutovalo. Bylo však zajímavé, že třeba při té 2. Josefově, v roce 1950 jsme s Jiřím Jiráskem a dalšími vypracovávali takový systém práv a povinností, takovou ústavu, aby se eliminoval "systém dobré vůle", který vedl k tomu že křesťanské duše a skautští atavisté udělali všechnu práci a službu a jistý typ na nic znesáhl. Byli jsme přesvědčeni, že to podstatné musí být v rádech a nikoliv "v lidech".

Z nejrůznějších důvodů se brigáda vydařila, jistě přispěla paní profesorka svou autoritou. Také opozice se vytvořila kvalitní, na úrovni (Ackerman, Hejdánek, Dobiášová, Klimentěv, Passerová, Straková) a vládní strana měla širokou podporu obětavých kádrů. Lest dějin však spočívala v tom, že když Vašek Vodička o brigádu napsal do Křestanské revue, že tam výslovně poznamenal, že se "systém dobré vůle" osvědčil. Vůbec nepostihl - ač tam byl celých pět týdnů - že základní ideová linie byla nahradit dobrovolnost inteligentním uspořádáním struktury brigády..

Zmínil jsem již myšlenky kunvaldské, jistě v tom bylo i cosi unikového na prahu těch proslulých padesátých let. Ale teď se mi to objevilo více ve světle lesní moudrosti. Jak jiná byla brigáda 1952 na výstavbě Poruby u Ostravy ! Letos došlo k tomu, že brigáda byla maličkatá (jak by řekl Václav Havel) a společenské otázky, struktura, řád atd. nebylo problémem brigády. Býval jsem velkou část všedního dne sám. Mohl jsem jít víc e do sebe a nebyl jsem absorbován stykem s lidmi. Nemusel jsem se starat o program. Nemusel jsem řešit naléhavé otázky, jak jsme je řešili s Mirkem Procházkou či Jirkou Jiráskem, později s Michaelem Mildem, Bédou Loewensteinem, Hedou Kofránkovou či Evou Krejčovou - či s paní profesorkou v roce 1950.

Více se mi objevilo to kouzlo nabírání vody na vaření přímo z kulturního (a čistého) potoka. Byl jsem okouzlen ohněm a jeho nemonotóností jako kdysi na táborech Liščího kmene. Ale to ovšem bylo - i kvezda a maximum Perseid kolem 13.srpna jako v roce 1950. To Filosof hleděl na oblohu a oslovil Václava Vodičku: "Co řekneš, theologu, pozhledíš-li na nebesa?" - "Nejspíš, že bude zítra pršet!" - "Nikoliv", pravil Filosof, "ale nebesa vypravují slávu Boha silného a dílo rukou jeho o bloha zvěstuje."

A za onoho času se ruče pustili do diskuse o naturální theologii a theologii přírody. Teď tomu tak nebylo - ale v lesích, kopcích a oblacích byl opět ten pokyn pozvednout hlavu a znovu uvěřit, že je to dílo dobré a že je lidská pošetilost nezničí a že máme s celou zemí tu naději, která nepřestává.

Pan
Ludvík Vaculík
mluvčí

Veletržní 21
170 00 PRAHA 7

Horní Počernice 30. září 1990

Milý Ludvíku,

když mě včera ve zli z Karlových Varů Vaši Veletržní ulicí, byl jsem v pokušení pana Jaru požádat, aby mě zastavil, abych zjistil, že nejsi doma ale v D., jak jsi psával konspirativně za onoho času. Ale prozířetelně jsem z vily Strougalky (nyní sídla Nadace Ch 77) zavolał domů, kde jsem byl přesně očekáván.

V Karlových Var^{ech} jsme na Tebe vzpomínali s paní Chramostovou a ovšem pak společně s Frant. Janouchem vyprávěli, jak Ti temné nacionální síly hned při přeletu slovenských hranic poposkočily letadlem, že ses spálil horkým kafem, takže při přistání už čekala sanitka, aby Tě ošetrili. Prý to byla pomsta za ten domeček.

Píši Ti proto, abych se Tě zeptal, zda jsem Tvou ohlášenou výstavu nepromeškal.

"Dále si hodlám připravit výstavu, aby byla pohotově hned po změně dnešních poměrů v ně jaké lepší. Proto se pak po ní ptejte, kdo dožijete. Vzhůru do temné komory!" (Redukce knihovny, leden 1983). Já se tedy po ní ptám, nemám-li se ptát, zda už ty lepší poměry tu máš...

Rád bych Ti poděkoval za "Jeho poslední slovo" a už předtím jsi vysvil k jeho šedesátinám (vysvil mělo být asi vyslovil) to, co jsme i s Milenou z jeho článků měli: pocit, že se vyslovil i za nás a ovšem lépe, než jsme byli 100 to vyslovit.

Letos jsem si s ním začal tykat, spíše asi nedopatřením. Byl jsem v Bartislavě na pěkných rozhovorech o vztazích, vyhledal jsem ho i vyčekal, pozval mě na oběd a pokračovali jsme v hovorech které jsme začali při schůzi Nadace na jaře - to jsem mu referoval o Brnu, cítil jsem že se pak v článku o sporu mezi Dantonem a Robespierrem inspiroval v mé zprávě. (Mezník pak ale soudil, že Cibulka je spíše Marrat než Robespierre).

A Milan Šimečka mě podrobně vyložil problematiku slovenskou, snad poprvé jsem u něho slyšel znepokojené tóny i jakousi zhrzenost lásky či jak bych to řekl, třebaže vlastně Slovensku i Slovákům rozuměl více než my běžní slovákofilové. Jsem teď rád, že od roku 1974 (to jsi mě za ním poslal, aby mě zavedl k Dominiku Tatarukovi, což se vydařilo na jedničku s hvězdičkou) jsem s ním mohl být v užších kontaktech než jen přes jeho články a studie a že právě letos jsme postoupili jaksí dále či blíže.

K Tvému nenekrologu snad jen malou kritickou poznámku, že nás učili, že se nemá nad hrobem rozplakávat pozůstalé - a třebaž byl ten úvod Tvůj ta první věta zvláště vynikající, tak přece jen mě cosi zaplavilo až do očí, ale až reflexe mě poučila, že mi bylo líto Tebe a rodiny a Vlado Čecha. A říkal jsem si, že Ti napíšu kondolenci a že pjmu Tvůj článek ve smyslu biblického slova: "Velice jsem po tobě teskliv, bratře můj Jonato. Byl jsi mi příjemný náramně; vzácnější u mne byla tvá láska. podivuhodnější nad lásku žen. Tak padli bohatýři..." (2.kniha Samuelova, konec 1. kapitoly).

Jinak s láskou čteme Vaculíky všechny tři! Jsme už napůl v Praze, stále ~~xx~~ však ještě nezařazení a pracovně vyčerpání rodinně a bytově. Měli jsme však výbornou zkušenost s návštěvou východočeského Kláštera nad Dědinou kde jsme působili šest let: 1957-1963. Bylo to povzbuzující, třebaže i tam otázky, úkoly a problémy veliké. Ale naděje a jakési odhodlání a ještě cosi, snad "genius loci" snad vlastní anamnéza našeho začínání, snad setkání s MUDr Jiřím, jehož jsem křtil jako prvního v tom roce 1957, snad objev, že církev žije - ač dobře utajená.

S pozdravem paní Madle

Tvůj

Jan

Božena Komárková

Narodila se 28. ledna 1903 v Tišnově u Brna jako dcera stavitele. Po maturitě na reálném gymnasiu v Brně absolvovala na filosofické fakultě Masarykovy university v Brně filosofii, historii a zeměpis. Do roku 1935 pracovala jako výpomocná učitelka na menšinových školách v pohraničí. Od roku 1935 učila na reálném gymnasiu v Ivančicích. V květnu 1939 se stala členkou skupiny Obrana národa. V lednu 1940 byla v Ostravě zatčena, v roce 1942 odsouzena v Berlíně k dvanácti letům káznice. Po osvobození z káznice Javor v únoru 1943 pracovala na komandatuře Rudé armády, překreslovala zde mapy. V červnu 1945 se vrátila do Brna a začala učit historii a zeměpis na brněnském klasickém gymnasiu, odkud byla v roce 1948 vyloučena, aby neovlivňovala "ideologicky nezáporně" žáky. Rok učila na nižší střední škole, ale se setřeným odůvodněním byla přeložena do Pedagogické knihovny v Brně. Roku 1951 byla dána do důchodu.

Publikovala v Naší době, Křesťanské revui a cizojazyčných časopisech křesťanského studentského hnutí. Pracovala v Akademické YMce až do jejího rozpuštění v prosinci 1950. Bala podnětv roce 1948 k organizování letních lesních brigád, nejprve vedených Akademickou Ymkou, po jejím zrušení mladými křesťany. Od roku 1950 se těchto letních brigád sama zúčastňovala a velmi působila tak na životní orientaci řady studentů. Přednášela na kurzech česko-bratrské církve evangelické. Měla rozhodující podíl při redakci Zásad česko-bratrské církve evangelické (1968 tiskem). V roce 1976 v prosinci podepsala Chartu 77 a její studie Původ a význam lidských práv byl rozmnožován strojeplatně, později vyšel v cizině česky. Podobně tak její soubor 28 článků a studií Evangelium a sekularizovaný svět byl přepisován na stroji, tiskem vyšel ve zřetel (část) ve Švýcarsku. V jejím bytě se scházel koncem sedmdesátých let a počátkem osmdesátých let diskusní kroužek, z něhož později vznikl proslulý "Klub M", který měl význačný podíl na organizaci občanských iniciativ po roce 1987 a v listopadu 1989. Svědectvím o tom je strojeplatná publikace Moravské Petlice "Božena Komárková a její hosté" z roku 1979. 26. listopadu 1982 jí udělila teologická fakulta basilejské university doktorát honoris causa. Jeho udělení bylo takto odůvodněno (prof. dr. Klaus Seybold): "Ve svých filosofických pracích i v praktickém uplatnění zpracovala směřovatelně podstatný význam nezadatelných lidských práv. Ve svých teologických rozpravách pomohla své

církvi závazně odpovědět z evangelia na požadavky sekularizovaného světa. Ačkoliv jí bylo ve veřejném působení často bráněno, stále se mnoha lidem ve svém okolí příkladem věrohodné křesťanské existence v konstruktivním odporu proti totalitárním pokušením doby."

Z bibliografie: Čemu nás naučila válka, Křesťanská revue 1946. Obec platonova a Augustinova. Studie o předpokladech vzniku lidských práv, disertace 1947. Lidská práva ve filosofii 19.století, nepřijatá habilit.práce 1949. Heidelberský katechismus ve XX.století, KR 1957. Difficile est, strojopis 1977, tiskem v "Křesťané a Charta" Index 1980. Sekularizovaný svět a evangelium, strojopis 1978, tiskem první část Konfrontace 1980. Božena Komárková a její hosté, strojopis 1980. Původ a význam lidských práv má vyjít v Státním pedagogickém nakladatelství 1991.

9.X 10. 1990

Milý Jane,

dostávám od Tebe dopisy, ale neodpovídám dost slušně brzo, ba vůbec, někdy. Mám pošty jako zatrest: když napíšu článek, přiváží se dopisy, v nichž lidé často chtějí, abych se vlastně stal ministrem té věci, o níž píšu: už slovenské otázky potom ústavy, a až napíšu o trestu smrti ("Život za život"), teprve to dostanu!

Nevím, kde vlastně jste, zda v Praze či v Brně. Máme novou vaši adresu! Rád bych Tě ale také zas jednou viděl osobně. Až pojedáš do Prahy, či jestli v ní jsi, zavolej buď na původní číslo nebo na číslo Lenky Procházkové 29-55-24. Ať poznáš také moje děti (z hříchu) a ať si jednou promluvíme osobně. Byl jsem také v Brně minulý týden, na semináři Ekotransu. Při té příležitosti jsem navštívil Atlantis a zhistil, že knížku mi vydají v listopadu.

Doba je zajímavá, dobrá, mne nic nemate. Jen jablek je letos málo, jsou všelijak zkroucená a flekatá, dorbná. My jsme rádi, že máme méně práce. Ondráš nastupuje do Literárních novin, protože jejich podnik se rozpadá. Janek také hledá východisko z rozvratu v Českých loděnicích, se skupinou kolegů chtějí najít program pro jejich závod. Martin tu byl i s celou rodinou, v létě, a líbilo se jim tu. Čtu málo, málo i píšu. Ale furt mám moc práce. Zdravím vás všechny. Vzpomínám na těch pár chvil, kdy jsme byl/i/ u vás, a také jak jsem byl s Tebou na shromáždění. Nevím teď nic o proudech ve vaší obci. Maďla je ~~furt~~ zatím furt v D., protože ve Veletržní ul. je strašná atmosféra, snad jako na Venuši, jak ukázala sonda, jež k ní nedávno dorazila.

Zdravím Tě i Milenu!

Ludvík